

Strafblad in blauwe envelop

Sinds 1 juli 2011 kan ook de contactambtenaar van de Belastingdienst een strafbeschikking (met boete) opleggen. Bijvoorbeeld als de accountant afgaat op een overdrachtsakte die zijn cliënt heeft vervalst. Kijk dus uit, want wie zich niet binnen twee weken tegen de beschikking verzet heeft een strafblad.

TEKST LEX VAN ALMELO | BEELD MARJA BROUWER

"Een vrij groot accountantskantoor kocht verschillende filialen op om door te groeien. Bij één van die filialen zat een cliënt met restaurant en een stuk grond, waarop hij wat appartementen wilde bijbouwen. Volgens de boekhouder kon dit project wel als een belegging worden opgenomen in box 3", vertelt Guido de Bont, hoogleraar formeel belastingrecht aan de Erasmus Universiteit en advocaat.

"De Belastingdienst dacht hier twee jaar later anders over. Het was een groot project, waarvoor ook geld was geleend. Niet alleen de restaurateur werd verdacht van belastingfraude, maar ook de fiscalist. Terwijl deze twee keer een halfuur aan de cliënt had besteed. De adviseur heeft de zaak geschikt met het Openbaar

Ministerie. Zeker als kantoor kun je je geen openbare rechtszitting veroorloven. Dat de adviseur beter had moeten opletten, oké. Maar is dit nu een fout waarop je het strafrecht moet los laten? Het is toch geen opzet van de adviseur? Nu zal zo'n adviseur een strafbeschikking krijgen. En dat is een veroordelend vonnis. Die adviseur kan dan dus geen bv meer oprichten voor zichzelf. En als je één van de beleidsmakers van het kantoor bent, kan de AFM (*Autoriteit Financiële Markten, red.*) de vergunning van het kantoor intrekken."

SOEPEL INZETBAAR

In plaats van te onderhandelen over transacties kan de officier van justitie of de contactambtenaar van de Belastingdienst sinds 1 juli 2011 een 'strafbeschikking' opleggen in fiscale zaken. Zij leggen de boete eenzijdig op, maar moeten de verdachte nog wel horen als zij een boete van € 2.000 of meer in gedachten hebben.

Het OM kon al langer strafbeschikkingen opleggen, bij verkeersboetes bijvoorbeeld. Maar met de gewijzigde *Aanwijzing OM-afdoening* heeft de fiscale strafbeschikking zijn intrede gedaan. Daarmee is het sanctiearsenaal van de Belastingdienst uitgebreid met een soepel inzetbaar wapen.

Voor onvolledige en onjuiste aangiften kan de Boete Fraude Coördinator van de Belastingdienst als vanouds een fiscale boete opleggen. Bij belastingfraude kan voor de lichtere vormen een bestuurlijke boete volgen sinds de invoering van de 'vierde tranche' van de Algemene wet bestuursrecht. Deze boete heeft veel beroering teweeggebracht bij fiscale adviseurs omdat zij zo'n boete riskeren wanneer zij worden aangemerkt als medepleger van een fiscaal delict.

MEDEPLICHTIG

De kans dat de Belastingdienst een bestuurlijke boete oplegt, was al klein. Maar sinds de invoering van de fiscale strafbeschikking is die kans nihil, denkt Guido de Bont. "Voor de bestuurlijke boete moet de

FISCALE STRAFBESCHIKKING IN 9 PUNTEN

- De contactambtenaar van de Belastingdienst of de officier van justitie legt een boete op voor een fiscaal delict.
- Als het voornemen bestaat een boete van meer dan € 2.000 op te leggen, moet de boeteling eerst (telefonisch) worden gehoord.
- Wie de strafbeschikking accepteert, hoeft geen openbare rechtszaak meer te vrezen.
- Wie de strafbeschikking accepteert, heeft een strafblad.
- Wie de strafbeschikking niet wil accepteren, heeft twee weken om verzet aan te tekenen.
- Als de boeteling verzet aantekent, kan de strafbeschikking worden ingetrokken, aangepast of voorgelegd aan de strafrechter.
- De adviseur die een fiscaal delict *medepleegt* kan een bestuurlijke boete of een fiscale strafbeschikking krijgen.
- De adviseur die slechts *medeplechtig* is aan een fiscaal delict (dus een passievere rol heeft gespeeld dan de medepleger) kan toch een strafbeschikking krijgen.
- Voor de strafbeschikking geldt de strafrechtelijke verjaringstermijn van twaalf jaar in plaats van de fiscale termijn van vijf jaar.

regio-directeur van het Directoraat-Generaal Belastingdienst van het ministerie van Financiën meetekenen. De handtekening van het ministerie is nodig omdat men daar bezig is vriendjes te maken met horizontaal toezicht. En dan moet je niet ineens met de ijzeren vuist gaan slaan. Maar omdat er twee handtekeningen nodig zijn, geeft de bestuurlijke boete zo veel rompslomp dat hij in de praktijk vrijwel niet zal worden toegepast.”

De bestuurlijke vierdetrancheboete is ook niet meer nodig omdat de Belastingdienst volgens De Bont nu met de fiscale strafbeschikking een “flexibel instrument” heeft om belastingdelicten te beboeten. “De rechtspraak ziet het maken van kassasoftware waarmee je belasting kunt ontduiken niet als medeplegen maar als medeplichtigheid. De maker van deze software heeft met de foute aangiften zelf namelijk niets te maken. Voor medeplichtigheid kan geen vierdetrancheboete worden opgelegd. Maar een fiscale strafbeschikking opleggen aan een medeplichtige is geen enkel probleem.”

CLIËNT GROOTSTE VIJAND

“Ik heb eens een accountant bijgestaan wiens cliënt zwaar verlies had geleden op zijn aandelenportefeuille. De cliënt zei dat deze privé-aandelen behoorden tot de portefeuille van zijn bv. Toen de accountant doorvroeg, zei de cliënt dat hij de aandelen kort daarvoor had overgedragen aan de vennootschap. De accountant vroeg de cliënt de overdrachtsakte te laten zien. Toen die akte later vals bleek te zijn, zei de cliënt doodleuk dat de accountant die had opgemaakt. Je cliënt is soms je grootste vijand. Gelukkig kon worden bewezen dat de cliënt de valse akte zelf had opgesteld. Toch werd de accountant vervolgd, omdat hij de effecten niet op de juiste

manier had verwerkt in de jaarrekening. Volgens het OM had hij willens en wetens de aanmerkelijke kans genomen dat de wet werd overtreden. Het OM eiste een maand voorwaardelijk, omdat het dacht dat de accountant nog wel grote problemen zou krijgen met het NIVRA. De kans is groot dat die accountant onder het huidige recht een strafbeschikking aan zijn broek krijgt voor medeplichtigheid aan een fiscaal delict. Daarbij komt dat de Accountantskamer onlangs heeft gezegd dat een accountant die de opdrachtbevestiging heeft ondertekend, medeverantwoordelijk is voor de fiscale werkzaamheden van een kantoorgenoot wanneer hij de vruchten van die werkzaamheden gebruikt zonder die goed te toetsen (LJN YH0153).”

VERZET

Wanneer de Belastingdienst een strafbeschikking oplegt, ploft deze in een blauwe envelop in de bus. De gestrafte moet goed opletten, want hij heeft maar twee weken de tijd om de strafbeschikking aan te vechten en een strafblad te voorkomen.

De Bont raadt aan om bijna altijd verzet aan te tekenen, omdat je dan in overleg komt met de officier van justitie of contactambtenaar van de Belastingdienst. Deze kunnen de beschikking dan intrekken of aanpassen. Of de zaak voorleggen aan de strafrechter. Maar dat laatste moeten kantoren met het oog op hun reputatie te allen tijde zien te voorkomen.

De Bont heeft nog een advies voor accountants en adviseurs: “In de algemene voorwaarden van de meeste kantoren is een geheimhoudingsplicht opgenomen. Je zou die voorwaarden moeten aanpassen en daarin bepalen dat je de klantdossiers mag gebruiken om jezelf te verdedigen in een tuchtrechtelijke of strafrechtelijke procedure.” □

Meer op
Accountant.nl/
Vaktechniek